

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินประสิทธิผลของ โครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี ผู้วิจัยศึกษาโดยอาศัย แบบจำลองซีบีพี (CIPP Model) เป็นแนวทางในการประเมินโครงการ และเพื่อให้การค้นคว้าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ศึกษาจากประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ แพทย์ พยาบาล และข้าราชการที่เป็นคณะทำงานในโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี จำนวน 10 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี จำนวน 104 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของแพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน ในโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี ในด้านสถานะแวดล้อม ด้านข้อมูลนำเข้า และด้านกระบวนการ
2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่ผ่านโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดประจำเดือน ของโรงพยาบาลชลบุรี ในด้านสถานะแวดล้อม ด้านข้อมูลนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ และการประเมินตนเองในภาวะขาดฮอร์โมนเอสโตรเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการขอหนังสือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ของโรงพยาบาลชลบุรี และสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูที่มาร่วมโครงการฯ

1. ใช้แบบสอบถาม ถามความคิดเห็นของแพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็น คณะทำงาน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง
2. ใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์สตรีที่ผ่าน โครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและ หลังหมดระดู โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ช่วยซึ่งผ่านการ อบรมทำความเข้าใจตรงกันในคำถาม คำตอบ และวิธีการสัมภาษณ์เป็นอย่างดีมาแล้ว และได้ดำเนินการ สัมภาษณ์สตรีด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows หาค่าเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของข้อมูลจากการตอบแบบ สอบถามและนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ t-test ของข้อมูลจากการ สัมภาษณ์และนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย
3. วิเคราะห์ค่าความแตกต่างของคะแนนการประเมินตนเองในภาวะขาดฮอร์โมน เอสโตรเจน โดย t-test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ของ โรงพยาบาลชลบุรี พบว่า แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน และผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเห็นว่าโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ของโรงพยาบาลชลบุรี โดย รวม 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ว่า เพื่อ

ส่งเสริมสุขภาพและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูและ เพื่อให้สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูที่มีอาการแล้วได้รับการรักษาที่เหมาะสม เมื่อพิจารณาในด้านต่าง ๆ ได้ผลดังนี้

ด้านสภาวะแวดล้อม ประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่า

1. แพทย์พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน มีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการ ที่ตั้งไว้ ทั้ง 2 ข้อ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.32$) เรียงตามลำดับดังนี้ วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู วัตถุประสงค์ของโครงการมีความครบถ้วนตามความต้องการของสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู
2. สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ทั้ง 2 ข้อ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.37$) เรียงลำดับดังนี้ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเป็นไปได้ วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน วัตถุประสงค์ของโครงการมีความครบถ้วนตามความต้องการของสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู

ด้านข้อมูลนำเข้า ประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของเนื้อหา ปริมาณและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์

1. เนื้อหาของการส่งเสริมสุขภาพสตรีก่อนและหลังหมดระดู พบว่า

1.1 แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาของการส่งเสริมสุขภาพ สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.95$) เรียงตามลำดับดังนี้ เนื้อหาเรื่องการเลือกรับประทานอาหารสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู เนื้อหาเรื่องการออกกำลังกายสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู เนื้อหาเรื่องการรับประทานอาหารเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื้อหาเรื่องการออกกำลังกายและการฝึกออกกำลังกายเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื้อหาเรื่องการรับประทานอาหารเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื้อหาเรื่องการใช้ยาและฮอร์โมนทดแทนเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง

1.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาของการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.14$) เรียงตามลำดับดังนี้ เนื้อหาเรื่องการเลือกรับประทานอาหารสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู เนื้อหาเรื่องการรับประทานอาหารเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื้อหาเรื่องการ

ออกกำลังกายสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู เนื้อหาเรื่องการใช้ยาและฮอร์โมนทดแทนสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพและการลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู การใช้ยาและฮอร์โมนทดแทนเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง เนื้อหาเรื่องการออกกำลังกายและการฝึกออกกำลังกายเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง

2. ปริมาณและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน มีความคิดเห็นว่า ปริมาณและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) เรียงตามลำดับดังนี้ แพทย์มีความรู้ความสามารถเหมาะสมในการให้การรักษาสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู นักศึกษาและนักกายภาพบำบัดมีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้และคำปรึกษาแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู จำนวนนักศึกษาและนักกายภาพบำบัดต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม จำนวนพยาบาลต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม จำนวนแพทย์ต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม จำนวนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม พยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีความรู้ความสามารถในการให้การพยาบาลและคำปรึกษาแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู

2.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่า ปริมาณและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.95$) เรียงตามลำดับดังนี้ แพทย์มีความรู้ความสามารถเหมาะสมในการให้การรักษาสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู พยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่น ๆ มีความรู้ความสามารถในการให้การพยาบาลและคำปรึกษาแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู จำนวนพยาบาลต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม นักศึกษาและนักกายภาพบำบัดมีความรู้ความสามารถในการให้ความรู้และคำปรึกษาแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู จำนวนนักศึกษาและนักกายภาพบำบัดต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม จำนวนเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม จำนวนแพทย์ต่อผู้รับบริการมีความเหมาะสม

3. งบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์ พบว่า

3.1 แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงานมีความคิดเห็นว่า งบประมาณ สถานที่และอุปกรณ์ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\mu = 3.32$) เรียงตามดังนี้ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ความรู้มีเพียงพอ แพทย์พยาบาลมีเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอในการให้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น เก้าอี้ เตียง เครื่องปรับอากาศ น้ำดื่ม อย่างเหมาะสมและเพียงพอ เครื่องมือที่ใช้ตรวจรักษามีความทันสมัย บริเวณที่ตรวจรักษาทำให้รู้สึกสะดวกสบาย มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเหมาะสม สถานที่ที่ฝึกออกกำลังกายกว้างขวางเพียงพอ สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมบริการทำให้รู้สึกสะดวกสบาย

3.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่า สถานที่และอุปกรณ์ มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เรียงตามลำดับดังนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกเช่น เก้าอี้นั่ง เครื่องปรับอากาศ น้ำดื่ม อย่างเหมาะสมและเพียงพอ เครื่องมือที่ใช้ตรวจรักษามีความทันสมัย แพทย์พยาบาลมีเครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอในการให้บริการ เอกสารและวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้ความรู้มีเพียงพอ บริเวณที่ตรวจรักษาทำให้รู้สึกสะดวกสบาย สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมบริการทำให้รู้สึกสะดวกสบาย สถานที่ที่ฝึกออกกำลังกายกว้างขวางเพียงพอ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแพทย์ พยาบาล และข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน และสตรีที่เข้าร่วมโครงการ จากข้อคำถามปลายเปิดในด้านข้อมูลนำเข้ามีดังนี้ สถานที่ที่ใช้ฝึกออกกำลังกายค่อนข้างคับแคบเนื่องจากมีผู้เข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก และจะมากขึ้นเรื่อย ๆ ควรมีการจัดระบบการออกกำลังกายใหม่ เพื่อให้การฝึกออกกำลังกายได้ผลดี และอาการถ่ายเทได้ดีขึ้น

ด้านกระบวนการ ประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ความสามารถในการบริหาร โครงการของผู้ดำเนิน โครงการ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โครงการ

1. ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร พบว่า

1.1 แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน มีความเห็นว่า ความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.66$) เรียงตามลำดับมากไปหาน้อยดังนี้ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม (เดือนละ 2 ครั้ง) มีความเหมาะสม แพทย์ใช้เครื่องมือในการตรวจรักษาอย่างเหมาะสม พยาบาลและเจ้าหน้าที่ให้อุปกรณ์ให้บริการอย่างเหมาะสม เช่นเครื่องวัดความดันโลหิต เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดส่วนสูง และเอกสารต่าง ๆ การใช้สื่อให้ความรู้เป็นไปอย่างเหมาะสม เช่น เอกสาร โปสเตอร์ วิดีทัศน์ ช่วงเวลาให้ความรู้และฝึกออกกำลังกายแต่ละครั้งมีความเหมาะสม ระดับ “ปานกลาง” ได้แก่ แพทย์ให้เวลาในการตรวจรักษาผู้รับบริการแต่ละคนอย่างเหมาะสม การนัดหมายให้มาร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไปมีความเหมาะสม ช่วงเวลารอรับการตรวจรักษาในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม

1.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.86$) เรียงตามลำดับดังนี้การนัดหมายให้มาร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไปมีความเหมาะสม พยาบาลและเจ้าหน้าที่ให้อุปกรณ์ให้บริการอย่างเหมาะสม เช่นเครื่องวัดความดันโลหิต เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดส่วนสูง และเอกสารต่าง ๆ แพทย์ใช้เครื่องมือในการตรวจรักษาอย่างเหมาะสม ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม (เดือนละ 2 ครั้ง) มีความเหมาะสม แพทย์ให้เวลาในการตรวจรักษาผู้รับบริการแต่ละคนอย่างเหมาะสม ช่วงเวลาให้ความรู้และฝึกออก

กำลังกายแต่ละครั้งมีความเหมาะสม การใช้สื่อให้ความรู้เป็นไปอย่างเหมาะสม เช่น เอกสาร โปสเตอร์ วิดีทัศน์ ได้แก่ ช่วงเวลารับการตรวจรักษาในแต่ละครั้งมีความเหมาะสม

2. ความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการ พบว่า

2.1 แพทย์ พยาบาล และข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน มีความคิดเห็นว่าความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 3.85$) เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่ทุกคนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการ การปรับปรุงกิจกรรมบริการเป็นไปอย่างเหมาะสม เช่นการจัดสถานที่ การใช้คอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูล การจัดขั้นตอนเข้ารับบริการมีความเหมาะสม

2.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.90$) เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่ทุกคนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการ การปรับปรุงกิจกรรมบริการเป็นไปอย่างเหมาะสม เช่นการจัดสถานที่ การใช้คอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูล การจัดขั้นตอนเข้ารับบริการมีความเหมาะสม

3. ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโครงการ พบว่า

3.1 แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงานมีความคิดเห็นว่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโครงการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.85$) เรียงตามลำดับดังนี้ การซักประวัติ ตรวจร่างกายเบื้องต้น เช่นวัดความดันโลหิต ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เป็นไปอย่างเหมาะสม วิธีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้เป็นรายกลุ่มมีความเหมาะสม การเผยแพร่เอกสารความรู้เรื่องสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูมีความเหมาะสม การให้การรักษาและให้คำแนะนำโดยแพทย์เป็นไปอย่างเหมาะสม การฝึกออกกำลังกายด้วยการเดิน แอโรบิกมีความเหมาะสม การใช้สมุดบันทึกสุขภาพเป็นไปอย่างครบถ้วน ถูกต้อง สม่่าเสมอ และเหมาะสม

3.2 สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เรียงตามลำดับดังนี้ เจ้าหน้าที่ทุกคนรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้รับบริการ การปรับปรุงกิจกรรมบริการเป็นไปอย่างเหมาะสม เช่นการจัดสถานที่ การใช้คอมพิวเตอร์บันทึกข้อมูล การจัดขั้นตอนเข้ารับบริการมีความเหมาะสม

ด้านผลผลิต ประเมินความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของสตรีที่เข้าร่วมโครงการในด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติตนในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู และการประเมินภาวะการขาดฮอร์โมนเอสโตรเจน

1. ประสิทธิภาพของสตรีที่เข้าร่วมโครงการ ด้านความรู้ ในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู พบว่า สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าด้านความรู้ ในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายในวัยก่อนและหลังหมดระดู ผู้รับบริการมีความรู้ในการเลือกรับประทานอาหารอย่างถูกต้อง ผู้รับบริการเข้าใจวิธีการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัยหมดระดูเป็นอย่างดี ผู้รับบริการเข้าใจวิธีการรักษาอย่างถูกต้อง

2. ประสิทธิภาพของสตรีที่เข้าร่วมโครงการ ด้านเจตคติ ในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู พบว่า สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพด้านเจตคติ ในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้รับบริการเห็นความจำเป็นของการออกกำลังกายในวัยก่อนและหลังหมดระดู ผู้รับบริการเห็นความจำเป็นของการรับประทานยาและฮอร์โมนทดแทนต่อสุขภาพ ผู้รับบริการเห็นความจำเป็นของการรับประทานอาหารที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยก่อนและหลังหมดระดู ผู้รับบริการรู้สึกคลายความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงในวัยก่อนและหลังหมดระดู

3. ประสิทธิภาพของสตรีที่เข้าร่วมโครงการด้านการปฏิบัติ ในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู พบว่า สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติในวัยก่อนและหลังหมดระดู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เรียงตามลำดับดังนี้ ผู้รับบริการเลือกรับประทานอาหารโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยก่อนและหลังหมดระดูอย่างสม่ำเสมอ ผู้รับบริการสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้อื่นได้ ผู้รับบริการรับประทานยาและฮอร์โมนทดแทนได้อย่างเหมาะสม ผู้รับบริการออกกำลังกายอย่างถูกวิธีและสม่ำเสมอ

4. จากการประเมินตนเองภาวะขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนพบว่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภาวะการขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนของสตรีก่อนเข้าร่วมโครงการมีค่าเฉลี่ย = 20.01 ส่วนคะแนนเฉลี่ยภาวะขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนของสตรีหลังเข้าร่วมโครงการมีค่าเฉลี่ย = 15.14 และค่าเฉลี่ยของความแตกต่างของภาวะการขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนของสตรีก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ = -4.894 คะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการวิเคราะห์ด้วย t-test ปรากฏค่า $t = -7.048^{**}$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. สตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในบริการที่ได้รับในด้านการส่งเสริมสุขภาพและการรักษาพยาบาลในโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูของโรงพยาบาลชลบุรีอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.16$) เรียงตามลำดับดังนี้ ความพึงพอใจในการรักษาที่ได้รับบริการ โดยรวมที่ได้รับ การแสดงท่าทีสุภาพและเต็มใจให้บริการแก่ท่าน กิจกรรมให้ความรู้และการออกกำลังกาย การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับตัวท่าน การเตรียมพร้อมใน

การอำนวยความสะดวกแก่ท่าน การให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามของท่าน ราคาและค่าตรวจต่าง ๆ การได้รับคำแนะนำขึ้นตอนการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ การติดต่อประสานงานเมื่อท่านเกิดปัญหา เช่น การค้นหาประวัติ การติดตามผลการตรวจต่าง ๆ

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ของโรงพยาบาลชลบุรีในด้านภาวะแวดล้อม ด้านข้อมูลนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านภาวะแวดล้อม (context evaluation) ผู้วิจัยพบว่าจากการประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งแพทย์ พยาบาล ข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน และสตรีที่เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู อีกทั้งอาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีสื่อเผยแพร่ด้านสุขภาพหลากหลายประเภท ช่วยให้สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพและการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นไปตามคำกล่าวของ เพนเดอร์ (Pender, 1996) ที่ว่ากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อให้ตนมีสุขภาพที่ดีและเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต

2. ด้านข้อมูลนำเข้า (input evaluation) จากการประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมด้านเนื้อหา ปริมาณและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน งบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์ ผู้วิจัยพบว่า แพทย์ พยาบาล ข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน และสตรีที่เข้าร่วมโครงการ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมในแต่ละส่วนของโครงการ คณะทำงานได้จัดผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เข้าร่วมให้บริการ ได้แก่ สูตินรีแพทย์ พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านสูตินรีเวชกรรม รวมทั้งจัดนักสุขศึกษาและนักกายภาพบำบัดร่วมให้ความรู้ และแนะนำพฤติกรรม การรับประทานอาหารและออกกำลังกาย ยกเว้นในด้านงบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์ที่แพทย์ พยาบาลและข้าราชการที่เป็นคณะทำงานมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง อาจเป็นเพราะการจัดสรรงบประมาณด้านการส่งเสริมสุขภาพของโรงพยาบาลชลบุรี ยังไม่เพียงพอ รวมทั้งสถานที่ให้บริการฝึกออกกำลังกายคับแคบ เนื่องจากมีปริมาณสตรีที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ออกกำลังกายได้ไม่สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอิทธิพลของปัจจัย 3 ประการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ที่ นิรด์น อิมมี (2531, หน้า 55) กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ในการกระทำต่าง ๆ ต้องอาศัยปัจจัยเอื้อ ในลักษณะของสิ่งสนับสนุนให้มาก เช่น

อุปกรณ์ สถานที่ และความสะดวกสบาย เพื่อให้บุคคลได้มีโอกาสกระทำสิ่งที่เป็นผลดีต่อสุขภาพ อย่างถูกต้องเหมาะสมจนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ขึ้นได้

3. ด้านกระบวนการ (process evaluation) จากการประเมินความคิดเห็นต่อความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ความสามารถในการบริหาร โครงการของผู้ดำเนินโครงการ และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โครงการ แพทย์ พยาบาล ข้าราชการที่เป็นคณะทำงาน และสตรีที่เข้าร่วม โครงการผู้วิจัยพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการจัดระบบการทำงานเป็นทีม โดยมีผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สตรีที่เข้าร่วมโครงการเกิดการเรียนรู้ถึงการส่งเสริมสุขภาพอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง ของโรงพยาบาลบางพลี ซึ่งมีทีมงานสหสาขา จำนวน 9 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ (จินตนา อยู่สมบูรณ์, 2544, หน้า 65)

4. ด้านผลผลิต (product evaluation) จากการประเมินความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติในเรื่องวัยก่อนและหลังหมดระดู ผู้วิจัยพบว่า สตรีที่เข้าร่วม โครงการมีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รวมทั้งคะแนนการประเมินตนเองในภาวะขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเข้าร่วม โครงการ ทำให้ภาวะขาดฮอร์โมนเอสโตรเจนลดลง ซึ่งแสดงว่าโครงการมีประสิทธิผล อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมในโครงการเป็นไปอย่างครอบคลุมทั้งด้านการรักษา โดยการให้ฮอร์โมนเอสโตรเจนทดแทนในกรณีที่แพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้การให้ความรู้และคำปรึกษาในการปฏิบัติตนเพื่อลดอาการจากการขาดฮอร์โมนเอสโตรเจน ได้แก่ การจัดการความเครียด การรับประทานอาหารและการออกกำลังกาย โดยคลินิกสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูของโรงพยาบาลชลบุรีให้ความสนใจและดูแลอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ เพื่อส่งเสริมและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจแก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู และเพื่อให้สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูที่มีอาการแล้วได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม (กรมอนามัย, 2539, หน้า 1) และจากผลการศึกษาความพึงพอใจในบริการที่ได้รับ สตรีที่เข้าร่วมโครงการพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ในทุก ๆ ด้าน อาจเนื่องมาจาก เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะทำงานผ่านการอบรมเรื่องความรู้เกี่ยวกับสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูมาแล้ว จึงมีความเข้าใจในปัญหาความต้องการและอาการเปลี่ยนแปลงในวัยก่อนและหลังหมดระดูเป็นอย่างดี และรู้จักใช้ทักษะการให้บริการได้อย่างสุภาพ เป็นกันเอง ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่สตรีที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ แซงค์ และเคนเนดี้ (เอี่ยมพร รักจรรยาบรรณ, 2539, หน้า 31) ที่กล่าวไว้ว่าบุคคลเมื่อเจ็บป่วยและ

ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล บุคคลนั้นคาดหวังที่จะได้รับการสอนและคำแนะนำเกี่ยวกับโรคและความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้ป่วยได้รับคำแนะนำตามที่คาดหวัง จึงทำให้เกิดความรู้สึกรักพึงพอใจขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลของการวิจัยการประเมินผลโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ของโรงพยาบาลชลบุรี ครั้งนี้ กล่าวได้ว่าโครงการประสบความสำเร็จ เนื่องจากช่วยส่งเสริมสุขภาพและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกายและจิตใจ แก่สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู และช่วยให้สตรีวัยก่อนและหลังหมดระดูที่มีอาการขาดฮอร์โมน เอสโตรเจน ได้รับการรักษา ความรู้ และคำปรึกษา ในการส่งเสริมสุขภาพที่เหมาะสม รวมทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะข้อมูลบางประเด็นในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปที่ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู น่าจะนำแบบจำลองซิปไปใช้ในการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง และจากการวิจัยครั้งนี้มิได้วัดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติโดยตรง แต่เป็นการวัดความคิดเห็น ฉะนั้นในการประเมินด้านผลผลิตควรจะประเมินด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ โดยสร้างเป็นแบบวัดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติวัดโดยตรง จากการประเมินผลโครงการครั้งนี้ผู้ประเมินมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางในด้านงบประมาณ และสถานที่ซึ่งผู้วิจัยจะได้เสนอแนะให้ผู้รับผิดชอบโครงการได้นำไปปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรประเมินประสิทธิผลด้านความรู้ เจตคติ การปฏิบัติ ของสตรีที่เข้าร่วมโครงการก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ เพื่อนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการให้ดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการประเมินโครงการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู โดยเปรียบเทียบระหว่างสตรีที่เข้าร่วมโครงการ และไม่เข้าร่วมโครงการเพื่อจะได้ทราบประสิทธิผลของโครงการที่ชัดเจน
3. ควรมีการศึกษาวิจัยหารูปแบบในการส่งเสริมสุขภาพสตรีวัยก่อนและหลังหมดระดู ในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อจะได้แนวความคิดและมุมมองที่กว้างขึ้น